

Annika Olsen
Løgtingskvinna

Børn og ung við sálarsjúku skulu raðfestast hægri og øðrvísi

Vit fegnast øll um, at nú loksins er tikin politisk avgerð um at byggja nýggjan psykiatriskan depil, sum kemur at verða ein integreraður partur av landsjúkrahúsinum. Karmarnir hjá sálarsjúkum hava verið út av lagi vánaligir og í nógvum førum mannminskandi, og tað er uppá hægstu tíð, at sjøtul nú verður settur á at byggja nýggjan depil, har einstaki sjúklingurin verður

tykist, sum um man politiskt rennur undan tí veruliga trupulleikanum, nevniliga spurninginum um, hví tað eru so mong børn og ung, sum hava sálarligar trupulleikar.

Fyri mær er tað ikki gott nokk, at vit politiskt bara geva okkum far um biðirøðir, hvussu nógv sálarsjúk eru í landinum, hvussu stórir er tørvurin á seingjarplássum, hvussu nógv hava tørv á

við børnum og ungum við sálarsjúku. Sum politikarar eiga vit at ganga á odda við at taka hesi tabuevni upp til viðgerar, soleiðis at hetta verður kjølfest í undirliggjandi stovnum og myndugleikum.

Sálarfrøðingar í fólkskúlan

At gerast sjálarsjúkur hevur óivað nógv orsökir. Summi hava viðføddar eginleik-

psykologisku førleikarnar at gera eina psykologiska meting um tann einstaka næmingin og at geva honum ta neyðugu hjálpina.

Vit eiga at hugsa fyrirbyrgjandi heldur enn langtíðar sjúkralegur, bæði figgjarliga fyri landið, men so sanniliga fyri tað einstaka menniskja, at man kann spara tað fyri eitt liv við truplari sálarligari sjúku. Eitt fyrsta stig kundi verið, at sálarfrøðingar vórðu settir í starv í fólkskúlanum ella í øðrum føri høvdu eitt tætt samband til skúlan, til tess at vita um hetta hevði eina fyrirbyrgjandi ávirkan á teir trupulleikar tey ungu eru í, og um hetta kundi minka um tað ovurstóra talið av sálarsjúkum millum børn og ung. AT hava sálarfrøðingar í starvi í fólkskúlanum er ikki óvanligt aðrastaðni og við góðum úrslitum, tí tey ungu harvið hava ein tey kunnu kenna seg trygg við og greiða frá sínum trupulleikum, og sum kann geva teimum tey røttu amboðini og vegleiðingina. At tað er kostnaðarmikið at seta sálarfrøðingar í starv í fólkskúlanum, eri eg full greið yvir, men eg eri sannførd um, at hetta eisini hevði havt eina sparing við sær fyri landið í síðsta enda.

Vit verða noydd til at fyrirhalda okkum hesar trupulleikar og ikki bara hugsa um at slökkja eldarnar, tá teir fyrst eru farnir at brenna. Samanumtikið er tað ikki nokk bara at byggja bygningar til tey mongu børnini og ungu við sálarsjúku. Vit mugu sum politikarar tora at venda ranguna út á trupulleikunum, lata vera við at tabusera viðbrekin viðurskipti í samfelagnum sum eitt nú insest, sum vit vita í mongum føri er beinleiðis orsøkin til sálarsjúku.

Levi Mørk
valevni fyri allar Føroyar
Javnaðarflokkurin

Atkomuvegur til og frá Tórshavn

Vit mugu eisini fáa skil á atkomuvegnum til og frá Tórshavn, tí hetta fer at lætta munandi um ferðsluna, sum fer at økjast munandi í sambandi við nýggja studentaskúlan við Marknagil og komandi privata Skálafjarðatunnlinum. Hetta mugu vit myndugleikar finna útav í góðum treysti finna útav.

Eg havi funnið fram til, at tað koyra millum 10.000 – 11.0000 akfør inn í høvuðsstaðnum um døgnið og talið økist fyri hvønn dag sum tíðin gongur.

Eg havi eisini leita meg fram til ymiskar ætlanir um atkomuvegir og verkætlanir kring høvuðsstaðin.

Eitt av tí fyrsta eg kom fram til, var um verkætlanina "Ytri ringvegur", sum eg skilji á lagnum er ein gomul 26 ára gomul verkætlan.

Henda verkætlan er

og kommuna noyðast, at síggja veruleikan í eyguni og finna eina loysn á hesum álvarsmálið.

Vit mugu taka hædd fyri einum nýggjum komandi Studentaskúla við Marknagil og einum komandi Skálafjarðar-tunnli, sum fer at økja ferðsluna uppáttur meira kring høvuðsstaðin.

Vit eru eisini vitandi um, alla ferðsluna sum nú er í Tórshavn, serliga til og frá arbeiði. Røðin av akførum á Hvítanes -vegnum, á Vegnum Langa og í miðbýnum er óvanliga stórar. Somuleiðis kenna vit tíverri til fleiri ferðsluvánlukkur á hesum økjum.

Eg fari at arbeiða hart fyri at finna ein skila loysn á hesum umfatandi málið, sum rakar alla ferðslu í okkara høvuðsstaði og økist trýsti á ferðsluna kring landið av hesum óloysta

Tað koyra millum 10.000 – 11.0000 akfør inn í høvuðsstaðnum um døgnið og talið økist fyri hvønn dag

steðga upp, tí ósemja er millum myndugleikarnar hvat skal gerast og hvussu tað skal gerast, hvussu og hvør skal tað figgja verkætlanina.

Sum eg havi skilt á lagnum, er talan um at leggja nýggja vegin gjøgnum bygd øki ella gera ein tunnil á sama øki, ella móguliga finna eina heilt aðra loysn hevur eisini verið uppá tal, hesi seinastu árin.

Eg fari ikki inni á nú, hvat er tann rætta loysnin hesum viðvíkjandi. Men eitt er vist og tað er at land

ferðslu trupulleika.

Nei, vit mugu fáa skil á okkara høvuðsveg til og frá Tórshavn. Vit mugu og leggja ein langtíðar figging frá politiskari síðu, fyri at loysa atkomuvegum til og frá okkara høvuðsstaði.

Við nýggjum studentaskúli við Marknagil og nýggjum Skálafjarðatunnli, verður uppáttur meira ferðsluruðuleiki.

Vit kunnu ikki útseta henda ferðslu trupulleika enn 26 ár. Lat okkum nú finna eina loysn fyri allar partar til frama fyri Tórshavn og land okkara.

settur í hásæti. Somuleiðis fegnast vit um, at nýtt heim fyri sálarsjúk verður bygt í Havn, og at økisdepilin fyri sálarsjúk í Vági verður latin upp í heyst. Biðirøðirnar eru ovur langar til sálarliga viðgerð, og serliga er tað bólkurin børn og ung, sum tykist at vaksa støðugt. Í sending herfyri í sjónvarpinum kom fram, at heili 124 børn og ung hava biðað í 2 ár eftir viðgerð. At talið av sálarsjúkum er vaksandi, er alarmerandi, og sjálvsagt skulu vit politikarar gera karmarnar fyri sálarbót so góðar sum yvirhøvur gjørligt, bæði hvat viðvíkur t.d. økispsykiatri og barna- og ungdomspsykiatri, men tað, sum undrar eitt sindur í øllum hesum er, at tað

ambulantari viðgerð o.s.fr og so byggja bygningar til at nøkta hendan tørv. Vit verða eisini noydd til at taka tann kensluborna spurningin upp til viðgerar, um hví tað eru so mong og serliga børn og ung, sum fáa staðfest sálarsjúku, soleiðis at vit kunnu fara fyrirbyrgjandi til verka og virka fyri, at talið á sálarsjúkum minskar í framtíðini heldur enn økist. Tað er ein sannroynd, at er man fyrst vorðin sálarsjúkur/sálarsjúk, er tað oftani trupult at koma burtur úr aftur sjúkuni. Vit eiga politiskt at geva okkum nógv stórri far um hesi børn og ungu við sálarsjúku og kanna nærri, hvat tað eru fyri eyðkenni í samfelagnum, sum kunnu ávirka gongdina

ar til at gerast sjúk, onnur gerast sjúk orsakað av ytri umstøðum sosum siðamisbrot, happening, av ovurstórum krøvum, sum verða sett til teirra, og sum kunnu verða trupul at liva upp til v.m. Sum politikarar hava vit eina ovurstóra ábyrgd yvir fyri tí, sum gongur fyri seg innan fyri eitt nú skúlans gátt, og oftani eru tað lærarar fólkskúlans, ið fáa illgruna um, at eitthvørt er galið við tí einstaka næminginum. Tað er tó ikki uppgávan ei heldur skula virka sum sálarfrøðingar. Við stórari virðing fyri teimum góðu heilsusjúkasystrunum, sum starvast í fólkskúlanum, so er tað ein sannroynd, at tær heldur ikki altíð hava teir neyðugu